

Explicitní formulace badatelského problému a otázek („Fragestellung“), na které chci svým zkoumáním odpovědět, a jasná výstavba argumentů, k jejichž potvrzení či vyvrácení by interpretace a deskripce empirického materiálu měla přispět, chyběly v jinak teoreticky, metodicky a didakticky výborně zpracovanému referátu *Przemyslawy Gebaly* (Jagiellonian University). Jaký je obsah kategorie moderní muž, mužství a mužskost nebo co je feminizace mužského těla, popř. kdo je ještě *metrosexuálem* a kdo už *machem* bude zřejmě účastníkům splývat se sugestivní karikaturou bílého, anglosaského, heterosexuálního, vzdělaného, ateistického a bohatého muže z Wall Streetu, jak ji zobrazila ukáзка z filmu *American Psycho* (2000) feministické režisérky Marry Harron. Filmová prezentace byla prologem Gebalovy interpretace fenoménu „metrosexuality“ v reflexivně modernizovaných okcidentálních společnostech.

Pro pokus vyslovit obecnější a pro to i schematickou charakteristiku stavu a úroveň akademického, antropologického dorostu, který v Krakově představil výsledky svého badatelského úsilí, je nezbytné definovat představu „konečného, výsledného“ cíle, kterým poměrujeme trajektorie konkrétních badatelů a kterého by měla ta která národní komunita antropologů dosáhnout. Pokud je tímto cílem harmonizace teoretických a metodických principů s anglosaským intelektuálním prostředím jako centrem oborových inovací a originálních diskusí (které mimochodem dubnové akci naprosto chyběly), nachází se i přes nesporné kvality některých jednotlivců pražské, bratislavské, krakovské, budapeštské, bukureštské a ljubljanské akademie na vnější semiperiférii antropologického světa. Ovšem: s možnostmi velmi dynamického rozvoje.

Zdeněk Nebřenský

Mezinárodní konference Prehistoric Technology – 40 years later: Functional studies and the Russian legacy (20.–23. dubna 2005 v severoitalské Veroně)

Hlavními organizátory byly *Museo Civico di Storia Naturale di Verona* a *Universita degli Studi di Verona*. Setkání 150 odborníků z celého světa bylo mimořádnou příležitostí k diskusi mezi nejvýznamnějšími experty z oboru frazeologie, kteří se specializují na různá dějinná období. Konference byla uspořádána na počest ruského badatele a zakladatele traseologické analýzy S. A. Semenova (1898–1974). Významnou součástí kongresu byla i prezentace jeho dosud nepublikovaných spisů.

Traseologie je podoborem antropologie, který je založen na mikroskopické analýze pracovních stop na kamenné industrii. Rozvoj metody nastal po roce 1964, kdy byl vydán první anglický překlad Semenova díla *Prehistoric Technology*. Kamenné nástroje začaly být od té doby vnímány jako nezávislý zdroj informací o životě našich předků.

Vědecké sympozium bylo zahájeno příspěvkem prof. Natalie Skakun (President of 33rd U.I.S.P.P. Commission, RU), který se zabýval rostoucím významem nástrojů při rekonstrukci pravěkých ekonomických systémů. Zdůrazněn byl fakt, že analýza pracovních stop má v současných výzkumech nezastupitelnou roli, zejména ve spolupráci s experimentální archeologií a etnologií. Následovaly přednášky zařazené do metodologické sekce, mezi kterými zaujala zejména prezentace kolektivu odborníků z pořádající země, kterou

přednesla dr. Laura Longo (Museo Civico di Storia Naturale di Verona, IT). Funkční analýza umožňuje určit, který materiál byl sledovaným nástrojem opracováván, což poskytuje cenné informace i o společenských a ekonomických stránkách života dané populace v nejširším slova smyslu. Získané poznatky do jisté míry indikují nejen změny v dané společnosti, ale také v přírodním prostředí (klíma, dostupnost surovin), jak bylo doloženo prezentovaným výzkumem italských lokalit. Nedílnou součástí debaty o metodologii byla i problematika kvality různých typů optických a elektronových mikroskopů a optimálních způsobů pořizování digitálních snímků při sledování užitkové retuše. Nejnovější modely mikroskopů bylo možné vyzkoušet přímo na místě.

V následujících dnech tvořily program konference oddíly zaměřené na bádání o společnostech lovecko-sběračských, zemědělských a kontextu spojeném s pohřby v různých kulturách a dobách. Pro výzkum realizovaný v rámci autorčina postgraduálního studia na FHS UK byla největším přínosem vystoupení věnovaná neolitickému období, a to zejména příspěvek týmu španělských odborníků o charakteristikách a rozšíření raného zemědělství na Iberském poloostrově přednesený dr. Belén Marquezem (Museo Arqueológico Regional de la Comunidad de Madrid, SP) a výsledky analýz neolitické industrie z lokality Darion (Belgie) uvedené za kolektiv autorů z Belgian Royal Institute of Natural Science dr. Ivanem Jadinem. Jedna z nejvýznamnějších představitelk současné traseologie prof. Linda Hurcombe (University of Exeter, GB) upozornila svou přednáškou, která byla zaměřena na archeologickou výpověď košíkářství a tkal-

covství, na rozšiřující se spektrum zkoumaných materiálů. Stopy se dnes sledují totiž nejen na pazourkových čepelích, ale i nástrojích z dalších přírodnin (dřevo, kost, pálená hlína apod.), což nebyvalým způsobem rozšiřuje interpretační možnosti traseologických laboratoří.

Z terminologického hlediska byla dána k úvaze možnost změny tradičního názvu *traseologie* (či *trasologie*) na slovní spojení *funkční analýza* („how things work“), které je výstižnější. Označení *funkční analýza* by podle návrhu západních badatelů představovalo celou metodu, *traseologie* by označovala hlavní techniku této metody.

Závěrem bylo konstatováno, že traseologie pro rozvoj svých možností potřebuje větší objem dat z provedených experimentů („hard dates“), díky tomu se interpretace a závěry stanou v budoucnosti přesnější a spolehlivější. Texty přednášek i posterů byly publikovány v *Book of Abstracts of The International Congress: Prehistoric Technology – 40 years later: Functional studies and the Russian legacy, Verona, 20–23 April 2005*. Fakulta humanitních studií UK byla reprezentována posterem *The Formation of Use-wear Traces on Quartzite Tools: an experimental approach*, který vychází z dosavadních výsledků experimentů k mé disertační práci. Projekt vzbudil zájem zejména u kolegů ze sousedních států, což je dáno podobnou surovinovou základnou v našich zemích. Byla dohodnuta spolupráce na dílčích bodech výzkumu. Nové poznatky budou vzájemně průběžně konzultovány a doplňovány. Velkým přínosem pro další práci je také navázání profesních kontaktů s předními experty z Leiden University (NL) a University of Exeter (GB), z USA a Japonska. Účastí na konferenci se Česká republika zařadila mezi země, které

svým výzkumem spolupracují na rozvoji traseologické analýzy a naše laboratoř vstoupila do povědomí odborného světa.

(Autorka děkuje za finanční podporu účasti na mezinárodní konferenci ve Veroně 2005 Fakultě humanitních studií UK).

Linda Hroníková

**Mezinárodní konference
European Learning Network:
Enterprise and innovation
in deprived urban areas:
sharing the European
experience** (28. a 29. dubna
2005 v Masarykově koleji
ČVUT, Praha)

Evropského projektu (2004–2007) se účastní města z pěti zemí (Amsterdam, Hamburg, Londýn, Miláno, Praha). Cílem je výměna zkušenosti ze sociálního podnikání a informací o formách sociálních podniků. V únoru se konala konference v Itálii (Miláno), kde jednotlivé země seznámily s analýzou situace v sociálním podnikání. Za Prahu a Českou republiku jsem vypracovala expertní analýzu, která byla prezentována.

Typy a formy asociálních podniků jsou v jednotlivých zemích rozmanité. Evropská komise zmiňuje družstva, vzájemně prospěšné společnosti, asociace, nadace. Zahrnuti jsou pouze subjekty související s ekonomickou činností. Ekonomické změny mají dopad na marginalizované sociální skupiny. Rostou sociální problémy (chudoba, nezaměstnanost, stěhování se do jiných částí měst, země, mimo vlastní stát, zprůtrhání sociálních vazeb). Ve velkých městech vznikají části oddělené od trhu i od veřejné-

ho sektoru. Vlády v Evropské unii reagují různými ekonomickými i sociálními zásahy. Iniciativy vede stát, ale i podnikatelské agentury a nestátní neziskové organizace. Významné východisko se nachází v existenci a činnosti sociálních podniků, které budou nabízet zaměstnání znevýhodněným skupinám občanů: pomohou k řešení sociálních a ekonomických problémů, stanou se prostředkem integrace minorit do majoritní společnosti a posilováním místního sociálního kapitálu přispějí k odbourání uzavřenosti částí velkoměst. V ČR nemáme definováno ani sociálního podnikání ani sociální ekonomii. Pojmy občanský sektor, neziskový sektor nebo třetí sektor označují veřejný prostor, ve kterém se nacházejí organizace oddělené od státu.

Partnery mezinárodního projektu jsou: Greater London Enterprise, London Development Agency, Technologické centrum Akademie věd ČR Praha, TuTech Innovation Hamburk, North Milan Development Agency, Provincia di Milano, City of Amsterdam.

Marie Dohnalová

Letní etologická škola 2005
(21. a 22. května 2005 na půdě
Fakulty humanitních studií UK)

Studenti mají jednou ročně unikátní možnost poslechnout si přednášky špičkových vědců v oboru etologie člověka. Protože lektori jsou z různých zemí světa, všechny přednášky probíhají v angličtině. I tentokrát se nám podařilo pozvat do Prahy přednášející z USA, Německa a Ruska. Přijeli: profesori Kevin MacDonald, Bobbi Low a Michael McGuire (USA), doktor Frank Salter (Německo) a profesorka Zhanna